

Tietoa henkilötietojen käsittelystä Seuraamusjärjestelmään sisältyvät valvonnat: ehdonalaisen vapauden valvonnan ja valvotun koevapauden käytännöt ja haasteet -tutkimuksessa

Tässä selosteessa kuvataan, miten henkilötietoja käsitellään Seuraamusjärjestelmään sisältyvät valvonnat: ehdonalaisen vapauden valvonnan ja valvotun koevapauden käytännöt ja haasteet - tutkimuksessa. Tutkimuksen osa-aineisto koostuu haastatteluista, joihin sisältyy henkilötietoja. Tämän selosteen tarkoitus on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa, sekä tutkimuksen toteutumisen jälkeen. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia rekisteröidyillä on. Tutkimukseen osallistuminen ja henkilötietojen antaminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Osoite: PL 16 (Snellmaninkatu 10),
00014 Helsingin yliopisto

2. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa sekä vastuullinen tutkija:

Nimi: Jukka Könönen
Tiedekunta/osasto/yksikkö: Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti, kriminaalipolitiikan yksikkö

Osoite: PL 16 (Snellmaninkatu 10),
Puhelinnumero: 02941 23575
Sähköpostiosoite: jukka.kononen@helsinki.fi

3. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaavaan saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

4. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää rikosoikeudelliseen seuraamusjärjestelmään sisältyvien valvontojen nykytila ja niihin liittyvät haasteet ja mahdollisuudet. Tutkimus perustuu Oikeusministeriön tietotarvepyyntöön ja selvityksen tarve liittyy rikosoikeudellisen seuraamusjärjestelmän toimivuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen. Selvitys tarvitaan voimassa olevien valvontojen mahdollisia muutostarpeita varten esimerkiksi lainsäädännön yhdenmukaisuuden tai toimivuuden lisäämiseksi samoin kuin mahdollisten uusien valvontamuotojen kehittämistä varten. Selvityksen kohteeksi on rajattu kaksi seuraamusjärjestelmän asteittaiseen vapauttamiseen liittyvää valvontamuotoa: ehdonalaisen vapauden valvonta (EAV) ja valvotun koevapauden (VKV) valvonta.

Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti (Krimo) toteuttaa laadullisen prosessiarvioinnin valvotun koevapauden ja ehdonalaisen vapauden valvonnan käytöstä keskittyen valvontojen toimeenpanon haasteisiin. Osiota varten haastatellaan valvontojen valmisteluun ja toimeenpanoon osallistuvia toimijoita eri rikosseuraamusalueilta, sisältäen a) rikosseuraamustyöntekijöitä yhdyskuntaseuraamustoimistoissa (EAV); b) vankiloiden ohjaajia (VKV); c) tukipartioiden työntekijöitä ja d) sähköistä valvontaa suorittavia henkilöitä. Haastattelut tuottavat tietoa valvontojen käytännöistä ja niihin liittyvistä haasteista sekä valvojien kokemuksista hyvistä toimintamalleista.

Haastattelut toteutetaan videovälityksellä ja haastattelut tallennetaan. Haastatteluihin osallistuminen on vapaaehtoista ja niitä varten pyydetään haastateltavan suostumus.

5. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Yhteydenotoissa haastateltaviin ja haastattelujen järjestämisen yhteydessä käsitellään haastateltavien nimiä ja yhteystietoja, joita ei tallenneta haastatteluaineiston yhteyteen. Haastateltavat yksilöidään tarvittaessa esimerkiksi kirjain-numeroyhdistelmällä.

Haastattelujen toteuttamiseksi ja analysoimiseksi käsitellään haastattelutallenteita, jotka äänen lisäksi sisältävät haastateltavien taustatietoja. Taustatietoja ovat esimerkiksi työnimike, työkokemus ja työskentelyorganisaatio. Haastateltavien haastatteluissa antamat vastaukset voivat myös paljastaa haastateltavan tunnistetietoja esimerkiksi asiantuntemuksen kautta. Haastatteluaineistoa analysoidaan ja raportoidaan tutkimuksessa pseudonymisoituna ilman tunnistetietoja.

6. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Haastatteluun pyydettyjen asiantuntijoiden nimet ja työyhteystiedot ovat saatavilla julkisesti tai sidosryhmäyhteistyön kautta esimerkiksi organisaatioiden johdon kautta. Muut tiedot kerätään haastateltavilta itseltään.

7. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa ei käsitellä tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukaisia erityisiä henkilötietoryhmiä (eli arkaluonteisia henkilötietoja).

Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja.

Tietojen käsittely perustuu lain Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista 1 §:n 2 momenttiin (instituutin tehtävät) tietosuojalain 7 §:n 1 momentin 2 kohtaan (tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuihin rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyviä henkilötietoja saa käsitellä, jos niitä käsitellään tieteellistä tutkimusta varten).

Lisätieto: Haastattelujen tarkoituksena ei ole käsitellä yksittäisiä rikostuomioita ja asianosaisia, eikä näitä koskevia tietoja raportoida tutkimuksessa. Haastattelut koskevat seuraamusjärjestelmän valvonnosta valvotun koevapauden ja ehdonalaisen vapauden valvonnan käytäntöjä, sekä valvontojen toimivuutta ja haasteita.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisella:

yleistä etua koskeva tehtävä:

tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)

tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi (tietosuojalain 4 §:n 4 kohta)

tutkittavan suostumus

rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattaminen

rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen mikä oikeutettu etu on kyseessä:

Jos henkilötietojen käsittely perustuu tutkittavan suostumukseen, tutkittavalla on koska tahansa oikeus peruuttaa suostumuksensa. Suostumuksen peruminen ei vaikuta ennen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen.

9. Tietojen vastaanottajat

Henkilötietoja ei tulla siirtämään eikä luovuttamaan tutkimusryhmän ulkopuolelle. Haastatteluäänitteiden litteroiminen toteutuu mahdollisesti tutkimusryhmän ulkopuolisen tahon toimesta. Litteroija allekirjoittaa salassapitositoumuksen haastatteluaineistosta.

10. Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

11. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

12. Henkilötietojen suojaus

Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja. Litteroitu haastatteluaineisto säilytetään erikseen omalla salanasuojatulla muistitikullaan lukituissa tiloissa yliopistolla. Haastatteluaineistoa käsitellään ainoastaan Krimon tiloissa, jonne pääsy on rajattu ainoastaan instituutin henkilökunnalle ja tilat on suojattu kulunvalvonnalla.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla:

- käyttäjätunnus ja salasana
- käytön rekisteröinti/lokitus
- kulunvalvonta
- salaus/kryptaus
- kaksivaiheinen tunnistautuminen
- muu, mikä:

Manuaalista (esim. paperimuodossa tai muuten aineellisessa muodossa) olevaa aineistoa suojataan seuraavilla tavoilla: Lukittavat tilat ja kulunvalvonta. Suoria tunnistetietoja ei yhdistetä aineisto-otteisiin, mikäli sellaisia joudutaan tulostamaan paperimuotoon analyysin helpottamiseksi.

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot ilman suoria tunnistetietoja
- Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ja säilytetään erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta
- Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

13. Henkilötietojen käsittelyn kesto tässä tutkimuksessa

Nauhoitteet ja suorat tunnistetiedot tuhoetaan viimeistään vuosi tutkimuksen valmistumisen jälkeen.

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- Tutkimusaineisto hävitetään
- Tutkimusaineisto säilytetään tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden arvioimista varten:
  - ilman suoria tunnistetietoja
  - tunnistetiedoin
- Tutkimusaineisto säilytetään myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisesti:
  - ilman suoria tunnistetietoja
  - tunnistetiedoin

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtiin. Ennen uutta tutkimuskäyttöä rekisterinpitäjä varmistaa, että uusi tutkimuskäyttö on yhteensopivaa aineiston alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa asetuksen vaatimusten mukaisesti. Tutkimusaineiston uudesta tutkimuskäytöstä lähetetään rekisteröidyille uusi tietosuojailmoitus, paitsi jos rekisterinpitäjä ei enää pysty tunnistamaan rekisteröityjä tutkimusaineistosta.

Uudesta tutkimuksesta ei voida lähettää ilmoitusta rekisteröidylle myöskään silloin, jos tietojen toimittaminen olisi mahdotonta tai kohtuuttoman vaivalloista tai jos se estäisi tai vaikeuttaisi suuresti tutkimustarkoitusten saavuttamista (tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 5 kohdan b alakohta).

Missä aineistoa säilytetään ja kuinka kauan: Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutissa tutkimusryhmän jäsenten hallussa tutkimusraportin ja akateemisten julkaisujen kirjoittamista varten, kuitenkin korkeintaan kaksi (2) vuotta tutkimuksen valmistumisen jälkeen.

15. Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu yhteyshenkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- saada pääsy omiin tietoihin
- oikaista tietojaan
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa omien tietojensa käsittelyä
- siirtää tiedot rekisterinpitäjältä toiselle
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Oikeuksien soveltuminen

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta, ellei rekisteröidy anna tunnistamisen mahdollistavia lisätietoja (tietosuoja-asetuksen 11 artikla).

Oikeuksista poikkeaminen

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Faksi: 029 56 66735

Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi